

avaluació educació secundària obligatòria 4t d'ESO

ENGANXEU L'ETIQUETA
IDENTIFICATIVA EN AQUEST ESPAI

CURS 2014-2015

competència

lingüística:

aranès

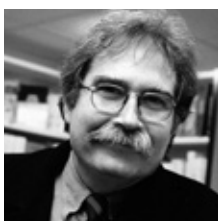
INSTRUCCIONS

- Entà hèr era pròva escriu damb boligraf.
- Lieg damb atencion es questions e respon-les mercant damb ua X era caseta corresponenta ena huelha de responses. Sonque i a ua resposta corrècta entà cada question. Se t'enganches, as de raiar tot eth carrat e tornar a mercar damb ua X era resposta corrècta.
- Quan acabes, non te descuedes de respóner ara qüestion que trobaràs ena huelha de responses.

TÈXTE 1

Lieg aquest tèxte damb atencion e triga era responsa corrècta a cada question. Mèrca-la ena huelha de responses.

ORIÒL E ERA SUA HEMNA ARRIBEN EN TORENA

Oriòl rebrembaue eth dia qu'arribèren en Torena, era sua hemna Ròsa damb es maletes e eth vrente qu'encara non se coneishie guaire er embaràs, laguens d'un taxi antic e eth ath darrèr, dessus dera mòto, despús d'un long viatge des de Barcelona, encara nere era prumèra ora, plen de solei e de caumàs era segona ora e rendudi tan lèu que deishèren Balaguèr e preneren eth camin tar endret qu'ère tan luenh de tot.

Auien arribat ena Plaça Major de Torena tà meddia, cansadi, e auien descargat es causes deth taxi, quate libres, quate pèces de ròba, sense saber tà on anar perque era plaça ère desèrta, encara que sentien en cogòt es guardades curioses que les arribauen de darrèr des hièstres.

—Aquerò deth hons deu èster era escòla —diguec Oriòl—. Era casa deth mèstre deu èster ath costat.

Auancèren, insegurs, cargats, aluenhant-se dera plaça, enquiath petit edifici escolar, mès enlà deth quau eth pòble deishauè pas ath paisatge. Era casa deth mèstre resultèc qu'ère un pis minuscül, luenh dera escòla, der aute costat dera plaça, damb ues hièstres ben petites, que deuïen èster pensades entà mantier eth laguens ben escur e umit, un lhet, un armari de miralh, un polader entà lauar es siètes e dues ampoles de vint-e-cinc watts. Misèria trista.

—Ja te diguí que non calie que venguesses —hec eth.

—Perqué t'auia de deishar tot solet?

Ròsa se guardèc eth tròç de casa. S'apropèc ath sòn òme e, damb eth gèste cansat des embarassades, lo punèc ena cara.

—Eth cas ei qu'auem trabalh.

Eth cas ei qu'auien trabalh maugrat que les auesse tocat anar a parar ena fin deth mon. Era plaça deth mèstre de Torena ère libra perque arrés sabie a on se trobaue aquerò de Torena. Eri tanpòc. Oriòl Fontelles e era sua hemna auien consultat era enciclopèdia entà auer bèra notícia deth pòble que les auie tocat just quan ja èren segurs qu'un mèstre joen non serie jamès mèstre enlòc. E ena enciclopèdia i didie: "Torena ei un poblet idillic ath cant de Sort, ena comarca deth Pallars Sobirà, damb tres cents cinquanta nau abitants censadi. Es sòns cultius mès importants: truha (principalement), horment entath consum pròpri, quauqui pomèrs, quate caulets e quauqui rengs d'espínacs. Com que son nombrosi es prats naturaus, i a un apreciable cens de bestiar bovin e ovin. Eth pòble ei plaçat a mil quate cents ueit mètres sus eth nivèu dera mar (e i hè un hered exagerat. En estiu tanben cau portar eth tricòt). I a, ath delà d'ua glèisa parroquiau dedicada a sant Pèrre, ua escòla a on s'amassen es quaranta mainatges deth pòble e des lòcs de mès apròp".

TÈXTE 1

—Un cornèr tranquil —resumic Oriòl, barrant era enciclopèdia—. T'anarà ben, Ròsa, tàs paumons.

Mès ath cap de quauque dia d'auèc decidit, ada eth li venguec era mania que valie mès qu'era s'estèsse en Barcelona, qu'aquiu naut i hège massa hered e que demorèsse quauqui mesi, enquia que desocupèsse. Mès Ròsa tota seriosa li diguec qu'era anaue tà on anèsse eth e que s'auie de desocupar ena montanha, serie ena montanha com totes es hemnes de Torena. E s'a acabat. E s'acabèc.

E ara èren en cornèr de tranquillitat e de hered, eth damb un pilèr de libres enes mans, guardant era marfega de palha que les auie de hèr de matalàs e guardant es paretz de color de cafè en lèit sahumades per ans d'estofa de lenha.

—Quin silenci mès polit, eh? —diguec Ròsa.

—Òc —sospirèc eth—. Quin silenci tan polit.

Jaume Cabré, *Les veus del Pamano* (tèxte adaptat)

1 De quina manèra Oriòl e Ròsa arribèren en Torena?

- a. Toti dus en taxi.
- b. Era en mòto e eth en taxi.
- c. Toti dus en autobús.
- d. Era en taxi e eth en mòto.

2 Mèrca eth nèxe adequat entà completar ena frasa següenta:

“Arribèren rendudi en Torena _____ eth viatge auie estat fòrça long”.

- a. perque
- b. com que
- c. enquia que
- d. tostemp que

3 En quin moment deth dia arribèren en Torena Oriòl e Ròsa?

- a. Ath maitin.
- b. Tà meddia.
- c. Ena tarde.
- d. Cap ath ser.

TÈXTE 1

4 Com ère er abitatge que cercauen Oriòl e era sua hemna?

- a. Ues abitacions d'una masia luenh deth pòble.
- b. Ues abitacions laguens der edifici dera escòla.
- c. Un pis ben petit ena plaça deth pòble.
- d. Ua casa ath costat der edifici dera escòla.

5 Quina ei era principau dedicacion dera poblacion de Torena?

- a. Era agricultura e eth bestiar.
- b. Eth torisme e es espòrts.
- c. Era indústria e eth comèrç.
- d. Eth sector servicis en generau.

6 Guaire escolans a era escòla de Torena?

- a. 20.
- b. 40.
- c. 80.
- d. 150.

7 Quina paraula NON a eth significat de “mania” (soslinhada en tèxte)?

- a. Deliri.
- b. Costum.
- c. Saviesa.
- d. Obsession.

8 Ena següenta frasa, “li diguec: jo vau tà on tu vages”, indica quina ei era forma corrècta de meter-la en estil indirècte:

- a. Li diguec qu'era anaue tà on eth anaue.
- b. Li diguec qu'era anarie tà on eth anèsse.
- c. Li diguec qu'era auesse anat tà on eth anèsse.
- d. Li diguec qu'era auie anat tà on eth anèsse.

TÈXTE 1

9 Mèrca damb ua X ena huelha de responses s'es frases següentes son vertadères (caseta a) o fausses (caseta b).

- 9.1 Ròsa acabe d'auer un mainatge.
- 9.2 Oriòl e Ròsa pugén tà Torena cargats de maletes e ròba.
- 9.3 Oriòl volie que Ròsa s'estèsse en Barcelona.
- 9.4 Oriòl va tà Torena tà treballar de mèstre.

10 Quina característica se remèrque deth pòble de Torena?

- a. Desertic e solitari.
- b. Apròp de Barcelona.
- c. Tapatjós e plen de gent.
- d. Tranquil e idillic.

11 Indica en quin orde se desenvolopen es hèts:

A.

Oriòl e Ròsa tròben era casa deth mèstre.

B.

Oriòl e Ròsa arriben ena plaça deth pòble.

C.

Oriòl e Ròsa perceben eth silenci que domine en Torena.

D.

Oriòl e Ròsa guarden era casa deth mèstre per laguens.

- a. D → B → A → C
- b. C → D → B → A
- c. A → D → C → B
- d. B → A → D → C

12 Eth tèxte qu'as liejut ei:

- a. Un dialòg.
- b. Ua descripcion.
- c. Un fragment de novèlla.
- d. Eth resum d'un article d'enciclopèdia.

TÈXTE 2

Lieg aquest tèxte damb atencion e triga era responsa corrècta a cada question. Mèrca-la ena huela de responses.

QUIM MASFERRER: “AQUERÒ QUE SE DITZ QUE TOTÒM A UA ENTREVISTA EI VERTAT”

Quim Masferrer ei “El foraster”, un programa a on er umorista recor pòbles de mens de mil abitants entà conéisher ara sua gent e hèr-ne un monològ ara sua mesura. Com l’an rebut? Quines istòries li an condar? A on se tròbe forastèr? Lieg era entrevista!

Quim: teatre, ràdio e ara tanben television... Tòques toti es genres!

Va ben de tocar toti es genres. Ara, hè’c ben: jo è ua manèra de hèr e era basa tostemp ei era madeisha: inspirar-me en aquerò que ditz era gent, en causes que son universaus, er umor, es anecdòtes... Eth miei en qué ac ensenhes càmbie un shinhau eth format, mès era essència ei era madeisha. En cambi, se me harie ben dificil de parlar d’astrofisica nucleara, o de politica internacionau... en quinsevolh miei.

Damb “El foraster” vòs presentar era essència des pòbles petits...

Òc, m’apassione, perque jo ne formi part d’un. Jo sò d’un pòble ben petit, Sant Feliu de Buixalleu, a on toti se coneishen e toti saben fòrça causes der aute, enquiath punt qu’a viatges, era gent que non i é acostumada non se i acostume jamès. Mès ei qu’a partir d’aguesta essència locau tòques tèmes absolutament universaus. Aquerò que passe en un pòble petit de Catalonha passe en ua vila des Estats Units o en un poblet de Singapur... Èm umans toti: auem pòurs, inquietuds e toti èm ací, mès non sabem massa qué i hèm... Mos amasse tot aquerò.

Com vos receben, enes pòbles?

Era recebuda ei era que me demoraua. Arribe un forastèr, e ath dessus cargat de cameres, e te daurissen es pòrtes de casa sua, perque les as trincat completament era quotidianitat. Jo rebrembi ath mèn pair d’ider: “Aquest coche, qué i è ací?”. Perque en un pòble petit, un coche qu’un dimars d’iuèrn ath maitin non aurie d’èster aqui, ja ei notícia. E es istòries que t’arriben a explicar, era capacitat qu’an entà susprener-te e hèr-te a arrir... son presents que non te demores. Aquerò que diden que “totòm a ua entrevista” ei vertat. Perque ua hemna que ten un comèrç en un pòble petit resulte qu’a ua istòria personau que te fascine. Ei gent anonima mès qu’an un arramat de causes tà condar, e que segurament se non les condauen ère perque arrés les ac auie demanat.

E damb tot aquerò que t’expliquen, hès un monològ...

Òc, eri son es mèns guionistes. Des causes que m’expliquen, jo dempús damb era mia equipa hèsqi un monològ, e lo representi en casa sua. Ei gent de pòbles que normaument a d’anar tà Barcelona entà veir teatre. Donques non: nosati ac hèm en casa sua. E soent ne en ua sala de teatre, perque non n’an. Lo hèm ena plaça deth pòble, o en un ostau, ena casa dera vila... Eth dia deth monològ ei ua hèsta populara extraordinària.

E com ei eth paisatge uman des pòbles de Catalonha?

M’è trobat gent autentica, que te parle sense embuts e que te diden vertats, es sues vertats... Perque ua petita istòria insignificanta, quan as ath protagonista aqui e te la

TÈXTE 2

conde, pren ua dimension extraordinària. Catalonha ei un país ben petit mès non a arren a veir anar a hèr un poblet der Ebre damb un der Alt Urgell o der Empordà. En un lòc son extravertits, damb gràcia, de carrèr, te daurissen es pòrtes de casa... En un aute son barradi, se'n maufiden mès, as de persutar un shinhau mès, totun, egaument t'acaben condant causes extraordinàries.

A on non te trobaries forastèr jamès?

Per descompdat, en mèn pòble. E en aguesti pòbles qu'è anat sabi que sò forastèr mès de seguida me i è trobat com en casa. Ac digui de vertat. Quan me'n torni, vau saludant ara gent peth sòn nòm. Açò, ara gent dera vila, la suspren.

*<http://www.tv3.cat/actualitat/555261/Quim-Masferrer-Allo-que-es-diu-que-tothom-te-una-entrevista-es-veritat>
(tèxte adaptat)*

13 En qué s'inspire er entrevistat entà hèr eth sòn programa?

- a. Ena sua pròpria imaginacion.
- b. En aquerò que li ditz era gent.
- c. En un programa dera television anglesa.
- d. En aquerò que li didie sa pair.

14 A Quim Masferrer non li agradarie hèr un programa...

- a. de politica.
- b. de notícies.
- c. de fotbòl.
- d. d'umor.

15 Indica eth nèxe adequat ena frasa següenta:

“Aquerò que passe en un pòble petit de Catalonha _____ pòt passar en ua vila des Estats Units”.

- a. mès
- b. tanben
- c. tan lèu que
- d. se mès non

16 Indica quina des següentes paraules signifie era madeisha que “inquietuds” (soslinhat en tèxte):

- a. quietuds.
- b. preocupacions.
- c. sospieits.
- d. temors.

TÈXTE 2

17 Qué vò díder era expression “totòm a ua entrevista” (soslinhada en tèxte)?

- a. Totòm vò gésser ena tele.
- b. Totes es persones vòlen èster entrevistades.
- c. Totòm a bèra causa interessanta a explicar.
- d. Tostemp i a persones que charren e non caren.

18 Quina paraula des següentes NON equivau a “fascine” (soslinhada en tèxte)?

- a. Encante.
- b. Sedusís.
- c. Meravelhe.
- d. Repòse.

19 Mèrca damb ua X ena huelha de responses s'es frases següentes son vertadères (caseta a) o fausses (caseta b).

- 19.1 “El foraster” se hè en pòbles de mens de 500 habitants.
- 19.2 Masferrer ei de Barcelona e se garde curiós es pòbles petits.
- 19.3 Ara gent non li agrade bric veder-se reflectida enes monològs.
- 19.4 Quim Masferrer non escriu eth monològ tot solet.

20 A qui les agrade entrevistar en programa?

- a. Comerçants, especiaument.
- b. Tot tipe de persona.
- c. Gent anonima.
- d. Famosi, sustot.

21 Quim Masferrer ei...

- a. un periodista que hè entrevistes.
- b. un director de television.
- c. un guionista de television.
- d. un actor.

22 Qué vò díder era paraula “extravertits” (soslinhat en tèxte)?

- a. Comunicatius.
- b. Atrevits.
- c. Vergonhosi.
- d. Reservats.

TÈXTE 2

23 Ena proposicion “de seguida me i è trobat com en casa”, era particula “i” se referís a:

- a. era casa.
- b. era ciutat.
- c. eth madeish.
- d. es pòbles.

24 Quan Quim Masferrer se’n va d’un pòble...

- a. a viatges se’n va decebut.
- b. a era sensacion de non auer aprenut arren.
- c. era gent, enfadada, non vò saber arren d’eth.
- d. s’a hèt amic de fòrça gent deth pòble.

25 Eth protagonista deth tèxte se mòstre:

- a. content damb eth trabalh realizat.
- b. descontent damb es persones entrevistades.
- c. nostalgic pes persones deishades e pes rebrembes des pòbles.
- d. insatisfèt perque non a podut connectar damb era gent des pòbles.

26 Er objectiu deth programa ei:

- a. conéisher era forma d’èster dera gent de pòble.
- b. hèr propaganda toristica des pòbles petits.
- c. mostrar endrets curiosi de Catalonha.
- d. caricaturizar ara gent de pòble.

27 Quin tipe de tèxte ei eth qu’as liejut?

- a. Cronica.
- b. Notícia.
- c. Entrevista.
- d. Article d’opinion.

REDACCION

S'a creat un debat en moodle dera classa sus quin ei eth programa preferit dera television entà cada escolan. Premanís es arguments que calgue entà explicar **quin ei eth programa de television que mès t'agrade e perquè?**

Escriu ua redaccion de 125 paraules coma minimom. Se n'escriues mens, non se te corregirà e era puntuacion se veirà afectada.

Te recomanam que seguisques aquest procediment:

1. planificacion, esquèma des idies que seguiràs;
2. prumèra version dera redaccion;
3. revision, correccion e version definitiva.

Pòs servir-te d'aquesta huelha coma brolhon.

BROLHON

REDACCION

Utilize agesta pagina entara redaccion definitiva.

QUIN EI ETH PROGRAMA DE TELEVISION QUE MÈS T'AGRADE E PERQUÉ?

0-1-2
-3-4

A

0-1-2
-3-4

R

0-1-2
-3-4

S

0-1-2
-3-4

L

0-1-2
-3-4

FO O

0-1-2
-3-4

M

0-1

P

Gràcies pera tua collaboracion.

Consell Superior
d'AVALUACIÓ
del Sistema Educatiu